

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

14 december 2000

ONTWERP VAN DECREET

houdende toekenning van een korting op de personenbelasting

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer André Denys**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Marc van den Abeelen.

Vaste leden :

de heer Joachim Coens, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heren Johan De Roo, John Taylor ;

de heren Frans De Cock, André Denys, Stefaan Platteau en Marc van den Abeelen ;

de heren Mathieu Boutsen, Herman De Reuse, Roland Van Goethem ;

de heren Gilbert Bossuyt, Lucien Suykens ;

de heer Ludo Sannen ;

de heer Chris Vandenbroeke.

Plaatsvervangers :

de heer Gerald Kindermans , mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Eric Van Rompuy, Johan Weyts ;

de heren Freddy Feytons, Marino Keulen, Jul Van Aperen, Francis Vermeiren ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Jean Geraerts, Christian Verougstraete ;

de heren Guy Swennen, Robert Voorhamme ;

de heer Jos Geysels ;

de heer André-Emiel Bogaert ;

nam ook deel aan de besprekingen : de heer Etienne Van Vaerenbergh

Zie :

489 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

INHOUD

Blz.

A. VOORAFGAANDELIJK PROCEDUREDEBAT : HOORZITTINGEN NOOD- ZAKELIJK ?	5
B. TOELICHTING DOOR HEER PATRICK DEWAELE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGRO- TING, BUITENLANDS BELEID EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN	5
C. VERVOLG EN EINDE PROCEDUREDEBAT	6
D. ALGEMENE BESPREKING	7
D.1. De tussenkomst van de heer Eric Van Rompuy	7
D.1.1. Formele bedenkingen	7
D.1.2. Technische bemerkingen	7
D.1.3. Redenen waarom de CVP-fractie dit ontwerp niet zal goedkeuren.	8
D.2. De tussenkomst van de heer Christian Van Eyken	5
D.2.1. De voorafgaande vormvereiste	5
D.2.2. Progressiviteit van de personenbelasting is een federale bevoegdheid	5
D.2.3. In het voorliggend ontwerp is de totale teruggave bijna 10 miljard frank	5
D.2.4. Arbitragehof	5
D.2.5. Effect op de nationale solidariteit	10
D.2.6. Brusselse Vlamingen	10
D.2.7. De noodzaak aan een wet	10
D.3. De tussenkomst van de heer Ludo Sannen	10
D.3.1. Het voorliggend ontwerp en het regeerakkoord	10
D.3.2. Eenmalige operatie ?	10
D.3.3. Brusselse Vlamingen	10
D.4. De tussenkomst van de heer Joachim Coens	11
D.5. Tussenkomst van de heer Herman De Reuse	11
D.6. De tussenkomst van de heer Gilbert Bossuyt	11
D.6.1. Naar een liberaal verbod op alle bestuursniveau's om belastingen te verhogen ?	11
D.6.2. De impact op de beleidsruimte en de evolutie van de schuldafbouw	11
D.6.3. Naar een algemeen debat over de Vlaamse fiscaliteit	11
D.6.4. Kinderen ten laste	11
D.6.5. Besluit	12
D.7. De tussenkomst van de heer Etienne Van Vaerenbergh	12
D.7.1. Het gaat over kortingen in de BFW niet over afcentiemen	12
D.7.2. De impact op de gemeentelijke opcentiemen	12
D.8. De tussenkomst van de heer Roland Van Goethem	12
D.8.1. Impact op de bedrijfsvoorheffing ?	12
D.9. De tussenkomst van de heer André Denys	12
D.9.1. Een historisch ontwerp en dit om verschillende redenen	12
D.9.2. Contradicties bij sommige tegenstanders van het ontwerp ?	13
D.9.3. 50 miljard frank Vlaamse lastenverlaging tijdens deze legislatuur	13

D.9.4. Liberaal verbod op belastingenverhogingen ?	13
D.9.5. De positie van de Waalse minister-president	13
D.9.6. Brusselse Vlamingen	13
D.9.7. Nationale solidariteit	13
D.10. Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau	13
D.10.1. Brusselse Vlamingen	13
E. REPLIEK VAN DE MINISTER-PRESIDENT	14
E.1. Sociale partners pleiten voor flankerend fiscaal beleid : het bestrijden van de werkloosheidsval en lagere lasten voor de bedrijven	14
E.2. Selectiviteit onhaalbaar binnen bestaande BFW	14
E.3. Een terzijde over de provinciale belastingen en de middelen voor steden en gemeenten	14
E.4. Een tweede terzijde : het interview in Le Soir van zaterdag 9 december 2000	15
E.5. Is het ontwerp van decreet overlegd ?	16
E.6. De medewerking van de federale belastingsadministratie	17
E.7. Differentiatie ?	17
E.8. Wanneer wordt de korting toegekend ?	17
E.9. Hoelang blijft het decreet van kracht ?	18
F. STEMVERKLARINGEN	18
G. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN	19

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft op 6 en 11 december 2000 het ontwerp van decreet houdende toekenning van een korting op de personenbelasting (*Parl. St.* VI. P., 2000-01, nr. 489/1) besproken.

A. VOORAFGAANDELIJK PROCEDUREDEBAT : HOORZITTINGEN NOODZAKELIJK ?

De heer *Eric Van Rompuy* stelt dat de Raad van State opmerkt dat uit de hem toegezonden documenten niet kan worden afgeleid dat het in artikel 9, § 1, eerste lid, van de Bijzondere Wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (hierna BFW genoemd), vereiste overleg is afgerond. "De afdeling wetgeving stelt bijgevolg vast dat, aangezien dat voorafgaande vormvereiste niet is vervuld, het voorontwerp niet in zoverre gereed is dat het kan worden onderzocht.". De minister-president verwijst naar het Sint-Hedwigakkoord, maar dat is het vereiste akkoord van het overlegcomité niet. Legt het ontbreken van een voorafgaande vormvereiste geen hypotheek onder het voorliggende ontwerp van decreet ? Namens de CVP-fractie stelt deze spreker dan ook voor eerst een hoorzitting te houden met een specialist inzake de BFW. De CVP-fractie vreest dat private personen beroep zullen instellen bij het Arbitragehof.

Anderzijds vermeldt de algemene toelichting bij het ontwerp dat een algemene federale uitvoeringswet zal nodig zijn waarin de wijze van verrekening van gewestelijke kortingen op algemene wijze wordt geregeld. Voor dit probleem stelt de spreker voor de directeur-generaal van de federale Administratie van de Directe Belastingen uit te nodigen.

De heer *André Denys* stelt principieel voorstander te zijn van hoorzittingen maar is gekant tegen een oneigenlijk gebruik ervan. Hoorzittingen zijn – volgens deze spreker – bedoeld in het kader van de effecten van maatregelen op het middenveld. Het voorstel tot het houden van hoorzittingen van de CVP-fractie houdt geen hoorzitting in met het middenveld, maar met deskundigen. De spreker is totaal gekant tegen hoorzittingen met federale ambtenaren.

De heer *Eric Van Rompuy* herinnert eraan dat bij de aanvang van de besprekingen van het Vlami-vormontwerp destijds toch ook de heer David D'-

hooghe als deskundige is opgeroepen door de heer Karel De Gucht. Er moet zekerheid zijn over de rechtsgeldigheid van dit decreet. Men moet zekerheid hebben geen procedurefouten zijn gemaakt bij de totstandkoming van het decreet. Ook de federale administratie moet haar medewerking verlenen. Bovendien voorziet de BFW in afcentiemen, niet in kortingen.

Op vraag van de heer Herman De Reuse zegt de minister-president toe de tekst van het Sint-Hedwigakkoord over te maken.

B. TOELICHTING DOOR HEER PATRICK DEWAELE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, BUITENLANDS BELEID EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Minister-president *Patrick Dewael* verwijst naar de Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

De regering wil niet wachten op de implementatie van het Sint-Hedwigakkoord, maar heeft ervoor geopteerd reeds te werken op basis van de bestaande BFW. Die geeft de Gewesten de mogelijkheid een korting in te voeren op de personenbelasting. De federale regering kan een in ministerraad overlegd koninklijk besluit de vork hiertoe vastleggen. Daarvoor is eerst overleg nodig. Het Sint-Hedwigakkoord legt die vork vast op 6,75 percent vanaf 1 januari 2004. In het Sint-Elooisakkoord was reeds het principe van de afcentiemen aanvaard. In de begroting voor 2000 heeft de Vlaamse regering 3,2 miljard frank ingeschreven en in de begroting 2001 6,4 miljard frank. Samen is dat 9,6 miljard frank per jaar op kruissnelheid.

Het Waals Gewest heeft tegen het voornemen van de Vlaamse regering verzet aangetekend bij het Overlegcomité, maar dat berustte op een misverstand met betrekking tot de boven geciteerde cijfers. Het Waals Gewest meende dat de 9,6 miljard frank op kruissnelheid bovenop de reeds in het Sint-Elooisakkoord aanvaarde 3,2 miljard frank kwam. Het Sint-Hedwigakkoord neemt alle twijfel weg en er is dan ook geen verdere actie meer gevoerd door het Waals Gewest. Na de voorgeschreven termijn van 120 dagen (procedure van het overlegcomité) kan het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet dus zonder problemen behandelen.

Mevrouw Demeester-De Meyer heeft eerder in plenaire zitting de vrees uitgesproken dat de Raad van State van oordeel zou zijn dat hij niet over de nodige documenten beschikt om te concluderen dat het overleg is beëindigd. Nu leest de minister-president in het advies van de Raad van State dat dat effectief zo is.

Mevrouw *Wivina Demeester-De Meyer* antwoordt dat dit gewoon uit de BFW af te leiden valt.

Minister-president *Patrick Dewael* zegt dat de Raad van State schrijft dat hij geen advies kan uitbrengen. De Vlaamse regering is van oordeel dat de Raad van State zijn advies heeft uitgebracht en dat het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet dus mag stemmen. Het ontwerp moet zijn gestemd voor 1 januari 2001 omdat anders het krediet van 3,2 miljard frank uit de begroting voor 2000 niet meer kan worden aangewend.

Met het ontwerp van decreet loopt de regering vooruit op de afschaffing van de discriminaties tussen gehuwden en ongehuwd samenwonenden. De *minister-president* is er zich van bewust dat dit ontwerp niet de vertaling is van het regeerakkoord. Het regeerakkoord stelde een selectieve maatregel in het vooruitzicht, maar volgens de bestaande BFW kan het alleen forfaitair gebeuren. Het forfaitaire karakter van de korting houdt in dat de korting gelijk is voor iedereen en relatief belangrijker voor de kleine inkomens. De korting wordt niet verrekend in de bedrijfsvoorheffing, maar wordt via het aanslagbiljet teruggestort met middelen die het Vlaamse Gewest ter beschikking stelt van de federale overheid.

Zou het kunnen dat burgers op basis van een schending van het gelijkheidsbeginsel naar het Arbitragehof stappen ? De Vlaamse regering heeft gevraagd dat het Overlegcomité op 15 december 2000 zijn formeel akkoord zou betuigen met het ontwerp. Dan is alles nog eens bevestigd vóór de eindstemming in de plenaire vergadering.

Of een federale ambtenaar hier een voorafgaand advies moet komen geven over de uitvoeringsmodaliteiten, laat de minister-president aan de wijsheid van de commissie over. Hijzelf vindt dat advies niet noodzakelijk.

C. VERVOLG EN EINDE PROCEDUREDEBAT

Mevrouw *Wivina Demeester-De Meyer* herinnert de commissieleden aan de invoering van het huwelijksquotiënt en de decumul. Omdat het huwelijksquotiënt maar voor de helft of drievierde in de bedrijfsvoorheffing werd doorgerekend, zijn de TOGS (Thuiswerkende Ouder, Gezin en Samenleving) toen naar het Arbitragehof gestapt, dat de regeling heeft vernietigd. Het ontwerp betreffende de successierechten van de hand van mevrouw *Wivina Demeester-De Meyer* is zeer lang bij de Raad van State blijven liggen omdat er geen definitieve goedkeuring was door het Overlegcomité. Het decreet inzake de successierechten heeft de toetsing bij het Arbitragehof glansrijk doorstaan : de procedure was correct gevolgd en het decreet zat legislatiek zeer goed in elkaar. Het is fundamenteel van belang om te weten of de procedure juist is gevolgd, zelfs met een uitspraak van het Overlegcomité op 15 december 2000, want de Raad van State geeft geen advies zolang het overleg in het Overlegcomité niet definitief is afgerond.

De heer *Eric Van Rompuy* laat ook opmerken dat het advies van de Raad van State slaat op de 3,2 miljard frank aan kortingen op de personenbelasting in 2000. Nu spreekt de minister-president over 9,6 miljard frank korting op de personenbelasting voor het inkomstenjaar 2000, aanslagjaar 2001. In feite is dat een nieuw ontwerp van decreet en vraagt dit een nieuwe procedure voor het overlegcomité waarna het advies van de Raad van State moet worden gevraagd. Om die reden vraagt de CVP-fractie een expert, zoniet begeeft men zich op glad ijs. De CVP-fractie handhaaft ook zijn tweede vraag tot het houden van een hoorzitting met een federale ambtenaar, want hoe dan ook is de medewerking van de federale administratie vereist.

De heer *André Denys* meende dat er een ongeschreven consensus heerste in het Vlaams Parlement dat iedereen voor of tegen een maatregel kon zijn, maar dat niemand iets zou ondernemen om een stap in de richting van meer fiscale autonomie te verhinderen. De CVP mag niet in de kaart spelen van de Franstaligen.

Minister-president *Patrick Dewael* meent dat strikt genomen het formeel akkoord van het Overlegcomité op 15 december 2000 niet eens nodig is. Er

was een beroepsprocedure opgestart door het Waalse Gewest toen ze kennis kregen van het feit dat de kostprijs van de korting om een budgettaire massa van 10 miljard frank per jaar zou gaan, terwijl in onze begroting voor 2000 maar 3,2 miljard frank was ingeschreven. Gedurende de voorgeschreven termijn van 120 dagen hebben zij echter geen verdere stappen gezet en is de termijn van 120 dagen verstreken. Inmiddels werd het Sint-Hedwigakkoord gesloten. Het Vlaams Parlement kan dit ontwerp van decreet gerust behandelen. Eens goedgekeurd en bekrachtigd is een in ministerraad overlegd koninklijk besluit en een federale wet nodig ter uitvoering van de korting. Dit koninklijk besluit dient te worden voorgelegd aan de Interministeriële Conferentie voor Financiën en Begroting wat ook geldt als een afgeronde overlegprocedure. Het Arbitragehof zal alleen maar kunnen vaststellen dat het overleg er is geweest, vermits een koninklijk besluit de vork zal vastleggen. Bovendien zal voor de eindstemming in de plenaire vergadering het Overlegcomité zijn akkoord geven. Dan zijn alle mogelijke procedurale hindernissen opgeruimd.

De heer André Denys vraagt dat de CVP-fractie nog eens goed zou nadenken over het vragen van hoorzittingen. Men dient er alleen het belang van de Franstaligen mee.

De heer *Christian Van Eyken* verklaart de besprekingen met interesse te zullen volgen om te weten of het ontwerp van decreet op een goede juridische basis berust. De spreker stelt zich daar vragen bij.

Het verzoek tot het houden van hoorzittingen – volgens artikel 31, punt 2 b) van het reglement van het Vlaams Parlement – zoals gevraagd door de heer Eric Van Rompuy wordt verworpen met 4 stemmen tegen 11.

D. ALGEMENE BESPREKING

D.1. De tussenkomst van de heer Eric Van Rompuy

D.1.1. Formele bedenkingen

De heer Eric Van Rompuy herhaalt zijn zorg over de juridische gevolgen indien dit ontwerp wordt gestemd zonder advies ten gronde van de Raad van State. Deze zorg van de CVP zou een anti-Vlaamse houding zijn.

In Le Soir van 9 en 10 december staat een interview met "een geïrriteerde" minister-president Patrick Dewael over de korting op de personenbelas-

ting. De minister-president verklaart hierin dat op 15 december een Overlegcomité zal plaatsvinden met de agendering van dit ontwerp van decreet. Bijgevolg is ook de minister-president Patrick Dewael van mening dat het Overlegcomité hierover vergadert. Vandaag (11 december) zegt ook Waals minister-president Jean-Claude Van Cauwenberghe in een interview in Le Soir dat hij op zich niet tegen een Vlaamse korting op de personenbelasting is, maar dat wel het gehele pakket van het Sint-Hedwigakkoord en Sint-Elooisakkoord moet worden uitgevoerd. De Waalse minister-president wil dat er volgende vrijdag zowel een akkoord komt over de hele herfinanciering van de Gemeenschappen als een bevestiging van de transfer van buitenlandse handel en landbouw, een akkoord over de trekkingsrechten, enz. Dit wijst op blijvend wantrouwen tussen de Gemeenschappen. Het feit dat dit zo wordt uitgesponnen wordt in de Franstalige pers, wijst er volgens spreker op dat het niet zeker is dat de Franstaligen hun fiat gaan geven. De bevestiging van het overlegcomité is nodig om nadien elke mogelijke discussie te vermijden. Indien er volgende week geen bevestiging komt van het Overlegcomité, kan men dan volgende week wel overgaan tot een stemming in plenaire vergadering? Spreker is vooral bezorgd om de rechtszekerheid. Het gaat immers over een korting voor de burgers.

Spreker vindt deze verklaringen tegenstrijdig met hetgeen staat in de toelichting op pagina 3: "Inmiddels bevat het afgesloten Sint-Hedwigakkoord de expliciete bevoegdheid van de Gewesten om afcentiemen toe te staan. Bijgevolg is verder overleg binnen het Overlegcomité niet noodzakelijk."

D.1.2. Technische bemerkingen

Nood aan een eenduidige definitie

Spreker heeft een aantal technische opmerkingen bij het decreet zelf. Vermits er geen hoorzittingen mogen worden gehouden heeft hij heeft zich bevraagd bij de federale belastingsdienst om na te gaan hoe de federale ambtenaren tegen dit decreet zouden aankijken. In de BFW staan de begrippen opcentiemen en kortingen maar ze zijn er niet gedefinieerd.

Met betrekking tot de opcentiemen bestaat er wel jurisprudentie. Gemeenten kunnen opcentiemen heffen. Als zij op een belasting van 100 frank 7 procent opcentiemen heffen, betaalt men 107 frank in plaats van 100 frank. Deze opcentiemen worden per aanslagbiljet geheven. Gehuwden betalen

samen op een belasting van 100 frank 107 frank, en niet 114 frank.

Afcentiemen zijn niet gelijk aan kortingen. Afcentiemen zijn procentuele verminderingen ; kortingen forfaitaire verminderingen. De federale belastingdiensten zullen willen weten hoe het Vlaams Parlement dit ontwerp van decreet interpreteert. Om de verrekening te kunnen doen, hebben ze een eenduidige definitie nodig.

Gehuwden

Volgens voorliggend ontwerp van decreet is de korting van 2.500 frank cumuleerbaar voor een gehuwd paar, wat neerkomt op 5.000 frank. Dit punt moet worden uitgeklaard. Er bestaat geen jurisprudentie over de kortingen. Is het mogelijk om bij een korting te differentiëren man/vrouw ? Wat zegt de jurisprudentie terzake ? Indien het een procentuele korting zou zijn, zou dat heel moeilijk zijn.

Samenwonenden

Nog in deze legislatuur komt er onder leiding van federaal minister van Financiën Didier Reynders een grote fiscale hervorming. De hele fiscaliteit zal worden herbekeken om onder meer discriminaties tussen gehuwden en samenwonenden weg te werken. Indien dit ontwerp wordt gestemd, wat zijn dan de gevolgen voor de samenwonenden ? Samenwonenden krijgen een afzonderlijk aanslagbiljet. De wijziging van de fiscale wetgeving zal gevolgen hebben voor deze korting. Voor de berekening van de opcentiemen wordt rekening gehouden met het huwelijksquotient en de decumul. Daar is geen discussiepunt. Hier stelt zich een ander probleem. Hier betreft het een forfaitaire korting. Het statuut van de samenwonenden zal hier heel belangrijk worden. Wat is terzake de visie van de Vlaamse regering ?

Personen ten laste

Indien men uitgaat van een forfaitaire korting, en hiertegen geen juridische bezwaren zouden zijn, dan kunnen er volgens de fiscale administratie ook geen juridische bezwaren zijn tegen een korting waarbij rekening wordt gehouden met de personen ten laste. Dit is echter niet opgenomen in dit ontwerp van decreet.

Federale wet waarin de wijze van verrekening van gewestelijke kortingen op algemene wijze wordt geregeld

In het ontwerp staat dat met het federale niveau werd afgesproken dat een ontwerp van wet wordt ingediend waarin de wijze van verrekening van gewestelijke kortingen op algemene wijze wordt geregeld.

Vraag is of deze wet er moet komen vooraleer dit ontwerp van decreet wordt gestemd ? Wat zijn de juridische gevolgen indien dit ontwerp van decreet eerst wordt gestemd ?

Is er overleg gepleegd tussen de Vlaamse en de federale administratie van Financiën over hoe dit gaan verlopen ? Dit is essentieel.

Wanneer merkt de Vlaamse belastingbetaler iets van deze korting ?

De korting wordt voor het eerst toegepast op de inkomsten van het jaar 2000. De afrekeningen volgen ten vroegste in het najaar van 2001. Vermoedelijk ziet niemand een frank voor 2002. Bijgevolg zal het bedrag van 9,6 miljard frank in de begroting 2001 niet kunnen worden gebruikt ? Kan dit bedrag worden overgedragen ?

Is dit een eenmalige korting ?

In de tekst van het ontwerp van decreet staat : ' het decreet treedt in werking vanaf het aanslag jaar 2001. Dit betekent dat de korting zal worden toegekend op de belasting die de belastingplichtigen in het Vlaams Gewest dienen te betalen met betrekking tot hun inkomsten van het jaar 2000. Indien men hier later niet op terugkomt, geldt deze korting slechts voor één jaar.

D.1.3. Redenen waarom de CVP-fractie dit ontwerp niet zal goedkeuren.

Geen rekening gehouden met de draagkracht en met de kinderlast

Een eerste en zeer belangrijke reden is dat een miljonair dezelfde korting krijgt als iemand die klein inkomen verdient. Indien men een belastingverlaging toekent, moet men ook rekening houden met de draagkracht. Spreker begrijpt niet dat andere partijen die sociaal-voelend zijn een dergelijke be-

lastingsverlaging zouden goedkeuren. Er moet een differentiatie komen naar inkomen en naar kinderlast.

Er zijn andere noden in de maatschappij

Een tweede reden is dat men in de politiek keuzes moet maken. Als men over 10 miljard frank beschikt, vindt spreker dat men moet kiezen voor de grote noden in de samenleving (zoals de uitbouw van de kennismaatschappij) in plaats van iedere Vlaming een geschenk van 2.500 frank per jaar te geven.

Een aantal Vlamingen – Brusselse Vlamingen en Vlamingen die geen belastingen betalen – zullen niet genieten van deze korting.

Een derde reden is dat personen die geen personenbelasting betalen (werklozen, bestaansminimumtrekkers, mensen met een laag inkomen) niet van deze korting genieten.

Een vierde reden is dat de Brusselse Vlamingen in de kou blijven staan dit terwijl minister Bert Anciaux in zijn beleidsbrief Brussel stelt : " Ondersteuning van de Brusselse Vlamingen via Vlaamse instellingen. Tot slot engageert deze Vlaamse regering zich uitdrukkelijk om financiële middelen te voorzien voor de Brusselse Vlamingen waardoor er geen discriminaties ontstaat tussen de inwoners van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse inwoners van Brussel die beiden volwaardig lid zijn van de Vlaamse Gemeenschap. Bij belastingverminderingen in het Vlaamse Gewest zullen wij de nodige creativiteit aanwenden om ook voor de Vlamingen in Brussel via de Vlaamse instellingen een gelijkwaardige inspanning tot stand te brengen." . Waar is die creativiteit in dit ontwerp ? De Brusselse Vlamingen worden hier volledig aan hun lot overgelaten.

D.2. De tussenkomst van de heer Christian Van Eyken

D.2.1. De voorafgaande vormvereiste

De heer Christian Van Eyken sluit zich aan bij de opmerking van de heer Eric Van Rompuy inzake de voorafgaande vormvereiste die niet is vervuld.

De Raad Van State merkt terecht op dat het op 12 juli 2000 in het Overlegcomité over dit ontwerp op gang gebrachte overleg niet werd afgehandeld. Op 15 december 2000 is er een nieuw overleg. Spreker

vraagt of deze commissie zich reeds kan uitspreken over een tekst waarover het Overlegcomité zich nog moet buigen.

D.2.2. De progressiviteit van de personenbelasting is een federale bevoegdheid

Spreker stelt dat de BFW nu reeds bepaalt dat de Gewesten kortingen kunnen toekennen. De voorgaande regeringen hebben hier echter geen gebruik van gemaakt. Nu is er echter financiële ruimte ontstaan om kortingen toe te kennen. Spreker denkt dat na het Sint-Elooisakkoord van vorig jaar een Overlegcomité heeft plaatsgevonden waar werd gesteld dat Vlaanderen 3,2 miljard frank kon vrijmaken voor afcontiemen op de personenbelasting. Volgens spreker werd wel als voorwaarde bepaald dat het moet gaan om lineaire kortingen of afcontiemen, en niet om een forfaitaire korting van 2500 frank. Voorliggend systeem raakt aan de progressiviteit van de personenbelasting, wat een federale bevoegdheid is.

D.2.3. In het voorliggend ontwerp is de totale terug-gave bijna 10 miljard frank

Ten derde stelt spreker dat in voorliggend ontwerp van decreet geen sprake is van een teruggave van 3,2 miljard frank, maar wel van bijna 10 miljard frank. Over dit bedrag van 10 miljard frank werd wel gesproken tijdens de totstandkoming van het Sint-Hedwigakkoord, waarnaar wel wordt verwezen in de memorie van toelichting bij dit ontwerp van decreet. Maar hebben deze akkoorden al rechtszekerheid ? Zijn ze reeds van kracht ? In het Sint-Hedwigakkoord erkent men de noodzaak om de BFW te wijzigen om vanaf 2001 kortingen te kunnen toekennen. Volgens spreker is er in de Sint-Hedwigakkoord geen sprake van kortingen die kunnen worden toegekend op het inkomstenjaar 2000 wel op het inkomstenjaar 2001.

D.2.4. Arbitragehof

Spreker vraagt of men niet het gevaar loopt dat het Arbitragehof het ontwerp van decreet zal vernietigen omdat het overleg binnen het Overlegcomité over dit ontwerp niet werd afgehandeld.

Spreker vraagt of men ook niet het gevaar loopt dat het Arbitragehof van oordeel is dat de bevoegdheid van het Vlaams Gewest volgens de huidige BFW beperkt is tot het verlenen van afcontiemen of kortingen die proportioneel zijn aan de belastingen ?

D.2.5. Effect op de nationale solidariteit

Spreker wijst erop dat er een systeem bestaat van nationale solidariteit. De Vlaamse fiscale capaciteit ligt meer dan 7 % hoger dan het rijksgemiddelde. Werden de gevolgen van deze vermindering van de personenbelasting voor de nationale solidariteit al berekend ?

D.2.6. Brusselse Vlamingen

Spreker stelt dat er een discriminatie onstaat aangezien het ontwerp van decreet niet van toepassing is op de Brusselse Vlamingen. Zal de regering een systeem uitwerken om dit te voorkomen ? Ook voor het gratis openbaar vervoer door De Lijn werd een speciale regeling voor de Brusselse Vlamingen uitgewerkt, maar men stelt vast dat hierdoor even goed ook Franstalige Brusselaars gebruik kunnen maken van het gratis openbaar vervoer. Een gelijkaardig systeem voor de korting op de personenbelasting lijkt spreker niet aangewezen.

D.2.7. De noodzaak aan een wet

Spreker stelt dat in de memorie van toelichting sprake is van een wetsontwerp. Gaat het om een bijzondere of een gewone wet ? Wat beoogt die wet ? Indien er geen akkoord onstaat over een wet, kan voorliggend ontwerp van decreet dan worden uitgevoerd ?

D.3. De tussenkomst van de heer Ludo Sannen

D.3.1. Het voorliggend ontwerp en het regeerakkoord

De heer Ludo Sannen verklaart dat de beleidsruimte voor lastenverminderingen waarvan sprake in het regeerakkoord 40 plus 10 miljard frank bedraagt. Daarbij werd duidelijk gesteld dat het de bedoeling is de werkloosheidsval te bestrijden. Enerzijds was er sprake van een vermindering voor inkomens op arbeid met betrekking tot de laagste inkomensschijven, anderzijds was 10 miljard frank gereserveerd voor andere maatregelen die de werkloosheidsval bestrijden. Het uitgangspunt van het regeerakkoord is nog steeds actueel, en moet worden nagestreefd. Dergelijke fiscale maatregelen leveren een belangrijke meerwaarde voor het tewerkstellingsbeleid op.

Vlaanderen bleek echter niet bevoegd om op een dergelijke wijze in te grijpen in de personenbelasting en dergelijke kortingen toe te staan. Het Sint-Hedwigakkoord, dat vanaf 2002 in werking treedt, geeft wel meer fiscale mogelijkheden aan Vlaanderen. Zo wordt Vlaanderen autonoom bevoegd voor alle gewestbelastingen. Dit biedt de ruimte om echt fiscaal beleidsondersteunend te werken. Ook geeft het akkoord de mogelijkheid om kortingen op de personenbelasting toe te staan, en dit voor de laagste inkomensschijven. Dit sluit veel sterker aan bij de doelstellingen in het regeerakkoord.

Voorliggend ontwerp van decreet houdt weinig verband met de uitgangspunten van het regeerakkoord, met name een beleid waarbij kortingen op belastingen worden toegekend om de werkloosheidsval te bestrijden. Het voorstel is duidelijk niet-selectief. Het draagt ook niet bij tot een fiscaal beleidsondersteunend beleid.

D.3.2. Eenmalige operatie ?

Wat is het statuut van dit ontwerp van decreet ? Vanaf 2002 ontstaan er immers mogelijkheden om wel meer aan te sluiten met de uitgangspunten van het regeerakkoord. Is dit ontwerp van decreet enkel van toepassing op het aanslagjaar 2001, of is het de bedoeling dat het een permanent karakter krijgt ? Spreker interpreteert het ontwerp zo dat het een permanent karakter krijgt wanneer geen initiatieven meer worden genomen. Op die manier wordt de beleidsruimte van de Vlaamse regering opgebruikt. Dit hypothekeert het toekomstige debat over de fiscale mogelijkheden van Vlaanderen. De spreker weet niet hoe de burger een decreet waarbij eenmalig een korting van 2.500 frank wordt toegekend om het jaar nadien te vervangen door een ander systeem gaat ervaren. De Agalev-fractie is vragende partij om volgend jaar het systeem van de afcentiemen op een meer selectieve manier in te vullen – op dat ogenblik biedt het Sint-Hedwigakkoord daartoe de mogelijkheid – en om voorliggend systeem enkel als een eerste aanzet van lastenverlaging te beschouwen. Zijn fractie zal het ontwerp om functionele redenen goedkeuren.

D.3.3. Brusselse Vlamingen

In verband met de Brusselse Vlamingen stelt de heer Ludo Sannen dat het gaat om een gewestbevoegdheid. De Agalev-fractie is helemaal geen vragende partij voor een bijkomend systeem voor de

Brusselse Vlamingen. Gewest- en gemeenschapsmateries moeten duidelijk van elkaar worden gescheiden. De Vlaamse Gemeenschap moet niet via onzuivere constructies proberen in te grijpen in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

D.4. De tussenkomst van de heer Joachim Coens

Deze spreker vraagt wat inhoudelijk en technisch gezien het standpunt is van de minister-president over een eventuele differentiatie van de korting volgens het aantal kinderen ten laste.

De heer Joachim Coens stelt vast dat in artikel 2 van voorliggend ontwerp van decreet de personen ten laste worden uitgesloten, ook al hebben ze belastbare inkomsten (overeenkomstig artikel 136 van het WIB). Wat is hiervan de bedoeling ?

D.5. Tussenkomst van de heer Herman De Reuse

De heer Herman De Reuse verklaart dat de Vlaams-Blokfractie niet enthousiast is over voorliggend ontwerp van decreet :

- een forfaitaire vermindering is niet rechtvaardig en zal zeker de werkloosheidsval niet wegwerken ;
- een ander probleem is dat het ontwerp van decreet niet van toepassing is op de Brusselse Vlamingen, waardoor er een discriminatie ontstaat met de Vlamingen die leven in het Vlaamse Gewest ;
- het ontwerp van decreet geeft geen enkele economische impuls.

De heer Herman De Reuse vindt het wel positief dat de Vlaamse regering de fiscale bevoegdheid waarover ze al dan niet beschikt, aanwendt om initiatieven te nemen. Om deze reden zal de Vlaams-Blokfractie bij de stemming niet tegenstemmen, maar zich onthouden.

Voorts sluit de heer Herman De Reuse zich aan bij de opmerkingen van de commissieleden over :

- de federale wet die nog moet totstandkomen ;
- over het Sint-Hedwigakkoord, dat nog geen wet is ;

- de terechte opmerking van de Raad van State dat het overleg binnen het Overlegcomité nog niet is afgehandeld.

D.6. De tussenkomst van de heer Gilbert Bossuyt

D.6.1. Naar een liberaal verbod op alle bestuursniveau's om belastingen te verhogen ?

De heer Gilbert Bossuyt vraagt of de goedkeuring van voorliggend ontwerp van decreet een verbod inhoudt voor de gemeenten en provincies om, indien nodig, de belastingen te verhogen ? Als dat zo is, kan de goedkeuring van dit ontwerp de lokale bestuurders in moeilijkheden brengen.

D.6.2. De impact op de beleidsruimte en de evolutie van de schuldafbouw

De heer Gilbert Bossuyt stelt vast dat er ongeveer 10 miljard frank wordt uitgetrokken voor deze korting. Hij waarschuwt ervoor dat er waarschijnlijk niet zoveel middelen zullen nodig zijn als voorzien maar de spreker vreest dat dit betekent dat dit overschot verloren is voor andere initiatieven. De Vlaamse overheid hanteert immers heel strikt het principe dat alle begrotingsoverschotten moeten worden aangewend voor schuldafbouw. Er moet dringend een discussie worden gevoerd over de aanwending van deze begrotingsoverschotten.

D.6.3. Naar een algemeen debat over de Vlaamse fiscaliteit

De heer Gilbert Bossuyt merkt op dat er een probleem zal ontstaan in verband met de progressiviteit van de personenbelasting op het ogenblik dat het Sint-Hedwigakkoord in werking treedt. Het principe om in de mate van het mogelijke rekening te houden met de progressiviteit van de belastingen werd tot nog toe steeds gehanteerd. Vandaar dat de SP-fractie voorstander was van een nominaal bedrag, waarbij nog enigszins rekening kan worden gehouden met deze progressiviteit. Wanneer het Sint-Hedwigakkoord wet wordt, moet er een brede discussie worden gevoerd over de manier waarop de Vlaamse overheid belastingen int.

D.6.4. Kinderen ten laste

De heer Gilbert Bossuyt is er geen voorstander van om rekening te houden met het aantal kinde-

ren ten laste. Ook rijken kunnen veel kinderen hebben. Spreker betreurt dat noch de CVP noch de Bond van Grote en Jonge Gezinnen ooit aandacht hebben gehad voor progressiviteit van het belastingstelsel wanneer het gaat om het aantal kinderen ten laste. Dit aspect moet worden meegenomen in het debat dat in de toekomst moet worden gevoerd.

D.6.5. Besluit

De heer Gilbert Bossuyt stelt dat zijn fractie niet echt enthousiast is over voorliggend ontwerp van decreet, maar het niettemin zal goedkeuren. Spreker betreurt wel dat de VLD van de stemming van dit ontwerp gebruik maakt om ook voor de andere bestuurlijke niveaus richtlijnen inzake belastingen te geven, die in sommige gevallen absoluut onverantwoord zijn.

D.7. De tussenkomst van de heer Etienne Van Vaerenbergh

D.7.1. Het gaat over kortingen in de BFW niet over afcentiemen

De heer Etienne Van Vaerenbergh vindt het positief dat de Vlaamse regering gebruik maakt van de mogelijkheden waarover ze beschikt om fiscale initiatieven te nemen. Hij begrijpt de opmerkingen van een aantal collega's over de term afcentiemen niet. In de huidige wetgeving is er immers sprake van opcentiemen en kortingen, niet van afcentiemen. Men was bijgevolg verplicht een systeem met kortingen uit te werken. Indien de federale belastingverlaging, die er weldra komt, wordt opgeteld met deze korting van 2500 frank, dan gaat het toch wel om een belangrijke belastingvermindering. Dit is vooral psychologisch belangrijk voor mensen met een laag inkomen of een klein pensioen die toch nog belastingen betalen. In de toekomst, wanneer er meer mogelijkheden komen voor lastenverlagingen, moet deze discussie opnieuw worden gevoerd.

D.7.2. De impact op de gemeentelijke opcentiemen

De heer Etienne Van Vaerenbergh wijst erop dat in de Memorie van toelichting staat dat de korting niet raakt aan het bedrag aan opcentiemen dat de gemeenten ontvangen. De gemeenten blijven dus vrij om opcentiemen te heffen.

D.8. De tussenkomst van de heer Roland Van Goethem

D.8.1. Impact op de bedrijfsvoorheffing ?

De heer Roland Van Goethem leest in de Memorie van toelichting dat het gaat om een forfaitaire korting die beperkt blijft tot het bedrag aan belasting waarop ze wordt toegepast, en bijgevolg niet kan leiden tot een negatief bedrag aan personenbelasting. Spreker vraagt zich af hoe de verrekening gebeurt ten aanzien van de bedrijfsvoorheffing ?

De heer Eric Van Rompuy antwoordt dat dit decreet niet van toepassing is op de bedrijfsvoorheffing. Het gaat enkel over de finale afrekening, waarop men 2500 frank minder moet betalen.

De heer Roland Van Goethem meent dat de bedrijfsvoorheffing aanleiding kan geven tot een negatief bedrag wanneer er te veel bedrijfsvoorheffing wordt geheven, bijvoorbeeld wanneer 'foutief' 120.000 frank bedrijfsvoorheffing wordt afgehouden in plaats van 100.000 frank die volgens de afrekening aan belasting wordt betaald.

Er wordt door de heer Eric Van Rompuy verduidelijkt dat betrokkene belasting heeft betaald, en bijgevolg bij de afrekening niet alleen de 20.000 frank terug krijgt maar ook nog de korting van 2500 frank. De heer Roland Van Goethem merkt op dat dit niet duidelijk valt af te leiden uit de tekst.

D.9. De tussenkomst van de heer André Denys

D.9.1. Een historisch ontwerp en dit om verschillende redenen

De heer André Denys noemt voorliggend ontwerp van decreet een historische doorbraak op het vlak van de fiscale autonomie en een ombuiging van de lastendruk. Spreker dacht na lectuur van diverse verkiezingsprogramma's dat alle Vlaamse partijen, behalve misschien Agalev, voorstander waren van deze twee elementen. Een derde kwaliteit van dit ontwerp is volgens spreker de eenvoud ervan. Door het jarenlang hanteren van het principe van selectiviteit, is ons fiscaal systeem zeer complex geworden.

De heer Eric Van Rompuy merkt op dat de selectiviteit de rechtvaardigheid wel ten goede komt.

D.9.2. Contradicties bij sommige tegenstanders van het ontwerp ?

De heer *André Denys* neemt een contradictie waar : wie pleit voor lineaire loonsverhoging, is gekant tegen een forfaitaire belastingverlaging. In wezen gaan beide zaken immers over de verhoging van de koopkracht. Spreker stelt dat de Vlaamse overheid nog over te weinig fiscale autonomie beschikt om met alle elementen van selectiviteit rekening te houden. De Vlaamse regering kan niet anders dan kiezen tussen deze korting of niets. Indien dit ontwerp wordt goedgekeurd, zal de overheid eindelijk de vruchten van een goed budgettair beleid voor een deeltje kunnen teruggeven aan de bevolking. De bevolking maakt vaak geen onderscheid tussen het federale en het Vlaamse niveau. Deze korting is een belangrijk symbool om bij de bevolking de herkenning en de erkenning van het Vlaams beleid te vergroten.

D.9.3. 50 miljard frank Vlaamse lastenverlaging tijdens deze legislatuur

De heer *André Denys* stelt dat zijn partij een lastenverlaging van 50 miljard frank vraagt tijdens deze legislatuur. Niet meer maar ook niet minder. Dit is een politieke afspraak die werd gemaakt, en die een belangrijke ommekeer inhoudt ten aanzien van het vroegere beleid van steeds meer lastendruk. Hierover bestaat geen meningsverschil in de meerderheid.

Spreker kijkt met belangstelling uit naar de nota inzake lastenverlaging van de minister-president. Spreker stelt dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen enerzijds voorliggende korting, die de verhoging van de koopkracht versterkt, en anderzijds belastingverlagingen om beleidsdoelstellingen te realiseren. Spreker stelt dat zijn partij voorstander is van een gedeeltelijke algemene lastenverlaging gekoppeld aan een aantal specifieke belastingverlagingen om beleid te voeren. Het bedrag van 50 miljard frank moet in deze zin worden aangewend.

De heer *André Denys* benadrukt dat de Vlaamse voorstellen moeten worden bekeken in samenhang met de belastinghervorming die op federaal vlak wordt uitgewerkt.

D.9.4. Liberaal verbod op belastingenverhogingen ?

De heer *André Denys* ziet niet in hoe het voorliggend ontwerp van decreet verband kan houden met eventuele provinciale of gemeentelijke belas-

tingverhogingen. Het is wel zo dat als een lokale VLD-mandataris de belastingen zou verhogen, hij de 'grondwet' van de VLD schendt.

D.9.5. De positie van de Waalse minister-president

De heer *André Denys* stelt vast dat de minister-president van de Waalse regering de fiscale autonomie van Vlaanderen erkent. Dit is nieuw.

D.9.6. Brusselse Vlamingen – Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De heer *André Denys* verklaart ten persoonlijke titel dat hij vindt dat het Vlaams Gewest onmogelijk altijd opnieuw belastingverlagingen kan uitstellen omdat de Brusselse Vlamingen uit de boot vallen. Dit is trouwens de logica van de gewestvorming. De Brusselaars en de Brusselse Vlamingen in het bijzonder moeten nu eens weten wat ze willen. Men kan niet én een volwaardig gewest willen en genieten van belastingverlagingen doorgevoerd door het Vlaams Gewest.

D.9.7. Nationale solidariteit

In verband met de nationale solidariteit stelt de heer *André Denys* dat Vlaanderen bereid is de solidariteit te garanderen, maar dan wel op een doorzichtige manier. Vlaanderen zal tegelijk ook blijven pleiten voor fiscale autonomie. Dit impliceert dat deelstaten hun belastingen kunnen verhogen of verlagen zonder dat daarvoor de instemming van de andere deelstaten is vereist. Dit heeft tot gevolg dat er een diversiteit in de Belgische fiscaliteit zal ontstaan. Deze diversiteit mag niet worden afgeremd.

De heer *Christian Van Eyken* verduidelijkt dat hij vroeg wat de gevolgen zijn van dit systeem voor de nationale solidariteit. Werd dit berekend ?

D.10. Tussenkomen van de heer Stefaan Platteau

D.10.1. Brusselse Vlamingen

De heer *Stefaan Platteau* merkt in verband met de Brusselse Vlamingen op dat men ook voor het gratis openbaar vervoer voor de derde leeftijd door De Lijn voor een dilemma stond. Er werd daarvoor een goede oplossing gevonden. Spreker vindt dat er voor de Brusselse Vlamingen ook op fiscaal vlak een oplossing moet worden gevonden, hetzij in de

vorm van een afzonderlijke gewestbelasting, hetzij in een andere vorm. Zij mogen niet in de kou blijven staan.

E. REPLIEK VAN DE MINISTER-PRESIDENT

E.1. Sociale partners pleiten voor flankerend fiscaal beleid : het bestrijden van de werkloosheidsval en lagere lasten voor de bedrijven

De minister-president antwoordt dat de sociale partners op vrijdag 8 december 2000 hun ontwerp-akkoord inzake het werkgelegenheidsbeleid voor de Vlaamse regering hebben toegelicht. Bij deze gelegenheid werd gepleit voor een flankerend fiscaal beleid. De sociale partners stelden dat dit betekende dat zij het fiscaal beleid wilden hanteren als een instrument voor het bestrijden van de werkloosheidsval en voor het verminderen van de lasten van de bedrijven – al blijft de vennootschapsbelasting een federale bevoegdheid. De werkloosheidsval zorgt ervoor dat mensen een uitkering verkiezen boven zinvolle arbeid, omdat hetgeen ze verdienen niet opweegt tegen een uitkering. De overheid moet alle middelen aanwenden, onder meer de fiscaliteit, om dit te vermijden.

E.2. Selectiviteit onhaalbaar binnen bestaande BFW

Toen bleek dat selectiviteit niet haalbaar was binnen het kader van de huidige Financieringswet, heeft de Vlaamse regering de selectieve afcentiemen vervangen door een korting, zonder afbreuk te doen aan de oorspronkelijke filosofie. Een forfaitair bedrag, van welke omvang ook, is voor iemand met een laag inkomen immers relatief belangrijker dan voor iemand met een hoog inkomen.

Echte selectiviteit – het vergroten van het belastingvoordeel ten voordele van de lagere inkomensschijven en ten nadele van de hogere inkomensschijven – is met de huidige BFW niet mogelijk. In het Sint-Hedwigakkoord werd bedongen dat dit in de toekomst wel mogelijk zal zijn. Van zodra de BFW in die zin aangepast is, zullen andere vormen van belastingverlaging mogelijk worden, waaronder selectieve afcentiemen.

De Vlaamse regering wenst, ook om budgettaire redenen, echter niet te wachten tot de BFW gewij-

zigd is. In de begroting 2000 is hiervoor 3,2 miljard frank uitgetrokken, in de begroting 2001 6,4 miljard frank. Het is noodzakelijk om dit decreet voor 31 december 2000 goed te keuren, ten einde de in de begroting voorziene 3,2 miljard frank te kunnen vastleggen. In de begroting van 2001 zal men dan over samengeteld 9,6 miljard frank kunnen beschikken.

De heer *Christian Van Eyken* zegt dat een forfaitaire korting niet kan omdat in de huidige wetgeving niet kan worden geraakt aan de proportionaliteit van de belastingen. Op welke wettelijke basis baseert de minister-president zich ? De *minister-president* antwoordt dat de heer Christian Van Eyken de zaken omdraait. De BFW staat alleen een forfaitaire korting toe. Procentuele kortingen (afcentiemen) zijn niet mogelijk.

E.3. Een terzijde over de provinciale belastingen en de middelen voor steden en gemeenten

Vervolgens gaat de minister-president in op de provinciale belastingen. Hij beklemtoont de provinciale autonomie te willen respecteren. De dotatie aan het Provinciefonds werd met 1 miljard frank verminderd. Dit bedrag is ingeschreven als provisioneel krediet, en is dus nog niet toegewezen aan het Gemeentefonds. De provincies zouden over voldoende reserves beschikken blijkens de provinciale rekeningen. De regering wenst een kerntakendebat te activeren waarbij ook de rol van de provincies in het staatkundig bestel aan de orde komt. Dit debat moet worden afgerond tegen maart of april 2001. Bij de begrotingscontrole van 2001 kan die som van 1 miljard frank dan definitief worden toegekend volgens de resultaten die uit het kerntakendebat zullen voortvloeien.

De minister-president laat niet na te verwijzen naar de andere financiële inspanningen die de regering voor de gemeenten reeds heeft geleverd, zoals de indexering van het Gemeentefonds en het voorplan om 1 miljard frank aan privatiseringsopbrengsten in het op te richten Stadvernieuwingsfonds te storten.

Hij zou het dan ook vreemd vinden dat, in afwachting van het kerntakendebat, de provincies de provinciale belastingen zouden verhogen voor een bedrag dat veel hoger ligt dan het bedrag dat uit het Provinciefonds wordt weggenomen. Het argument dat deze belastingverhoging een compensatie zou zijn voor het ontnomen miljard snijdt dan ook geen hout. Voor het overige vindt de minister-president

dat inzake gemeentelijke en provinciale belastingen de autonomie van de lagere besturen ten volle moet kunnen spelen.

E.4. Een tweede terzijde : het interview in Le Soir van zaterdag 9 december 2000

De minister-president wenst vervolgens het (door de heer Eric Van Rompuy aangehaalde) interview in Le Soir in de juiste context te plaatsen. Het paste in een reeks interviews met de ministers-presidenten van de deelstaatregeringen na het afsluiten van het Sint-Hedwigakkoord. In dit artikel kwamen ook de korting op de personenbelasting ter sprake en de visie van de minister-president op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De minister-president van het Waals Gewest, de heer Jean-Claude Van Cauwenberghe, had een paar weken eerder in de Financieel Economische Tijd verklaard dat de Vlamingen de vergissing hadden begaan om een hoofdstad te kiezen – Brussel – die buiten hun eigen gewest ligt. Het Sint-Hedwigakkoord bevestigde volgens de heer Jean-Claude Van Cauwenberghe dat België drie volwaardige Gewesten telt.

Minister-president Patrick Dewael daarentegen opteert voor een tweeledige staatsstructuur. Brussel kan nooit een volwaardig derde gewest worden, ook al omdat het economisch niet leefbaar zou zijn binnen zijn huidige grenzen. Geen enkele Vlaamse partij wil de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wijzigen. Brussel zelf is wel de hoofdstad van Vlaanderen, België en Europa. Men moet rekening houden met de internationale en Europese functie van Brussel. De beslissing van de top van Nice om voortaan de helft van de Europese tops te laten doorgaan in Brussel is in die context dan ook geen vergiftigd geschenk, maar een logisch gevolg van de functie van deze stad. Het spreekt voor zich dat de financiering van Brussel hieraan moet worden aangepast.

De bijzondere positie van Brussel vereist een apart statuut, wat niet betekent dat 'Brussels D.C.' onder Europese voogdij zou komen. Sommigen vrezen al voor de positie van de Vlamingen in Brussel, maar dat vindt de minister-president een overtrokken vrees.

Een en ander heeft geleid tot massale belangstelling van de Franstalige media, die in scherp contrast staat met de afwezigheid van de Vlaamse pers. Een feit dat de gemoederen verhit in het zuiden van het land, wordt nauwelijks besproken in Vlaanderen. Nochtans was dit idee al jaren eerder geopperd door de heer Louis Tobback.

De minister-president antwoordt bevestigend op de vraag van de heer Eric Van Rompuy of hij hiervan ook echt werk wil maken. Hij merkt wel op dat de Brusselse Vlamingen een meer consequente houding moeten aannemen. Enerzijds voelen ze zich goed in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, anderzijds wensen ze mee te genieten van elk voordeel dat het Vlaams Gewest toekent, of het nu gaat om kortingen op de Personenbelasting of gratis bussen.

Het feit dat de Vlaamse regering zowel voor het Vlaams Gewest als voor de Vlaamse Gemeenschap optreedt, leidt tot een sterkere positie van de Vlamingen ten overstaan van de Franstaligen. Dit sterkt de minister-president in zijn overtuiging dat België in essentie een tweeledige staatsstructuur heeft. Uit de opmerking van de Waalse minister-president over Brussel als een volwaardig derde gewest, meent hij overigens te kunnen afleiden dat ook hij gewonnen is voor een tweeledige structuur.

De heer *Eric Van Rompuy* merkt op dat dit niet te rijmen valt met de ideeën aan Franstalige zijde over de 'l'axe Wallonnie-Bruxelles', waarop de *minister-president* repliceert dat Vlaanderen in de praktijk en financieel meer inspanningen levert voor Brussel.

De minister-president overloopt hierna de totstandkoming van het ontwerp van decreet. Hij merkt op dat de gewestelijke fiscale autonomie kortingen toelaat en citeert in dit verband artikel 9 § 1 van de BFW : 'De invoering van opcentiemen of kortingen wordt voorafgaandelijk overlegd tussen de federale regering en de gewestregeringen'. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Gewest zijn dus zelf verantwoordelijk voor eventuele kortingen.

De fiscale autonomie van de Gemeenschappen daarentegen is verbonden met het principe van de subnationaliteit, wat botst met de grondwet.

E.5. Is het ontwerp van decreet overlegd ?

In het kader van het Sint-Elooisakkoord werd op 1 december 1999 overleg gepleegd over kortingen op de personenbelasting. Dit staat buiten discussie. Het Waals Gewest ging hiertegen in beroep, waardoor het dossier opnieuw in het Overlegcomité ter sprake kwam. Dit strookt volgens de spreker niet met het principe om niet opnieuw te onderhandelen over een reeds bereikt akkoord. Wel is er de annaliteit van de belastingen en moet jaarlijks overleg worden gepleegd over de grootte van de korting. De afcentiemen staan nu niet meer ter discussie, aangezien in het Sint-Hedwigakkoord hiervoor een vork werd vastgelegd die groter is dan de huidige 9,6 miljard frank. Voor alle zekerheid zal dit op 15 december nogmaals opgenomen worden in de notulen van het Overlegcomité. Dit maakt ook een vernietiging door het Arbitragehof onmogelijk. Aangezien er een akkoord is binnen het Overlegcomité en dit wordt zo genotuleerd in het PV van het overlegcomité, is het inleiden van een procedure bij het Arbitragehof vrij zinloos. De minister-president herhaalt dat volgens hem strict genomen het akkoord van het overlegcomité van 15 december niet nodig is.

Tijdens het overleg moeten wel twee zaken besproken worden : de decretale basis om afcentiemen mogelijk te maken én de hoegrootheid van de afcentiemen. Dit laatste kan – het is inderdaad een eventualiteit- op initiatief van een ander Gewest of de federale regering bij een in ministerraad overlegd KB (over de vork : maximumpercentage opcentiemen en kortingen) worden vastgelegd nadat het decreet door het Vlaams Parlement is goedgekeurd. De minister-president deelt mee dat hij hierover het akkoord had gekregen van de federale minister van Financiën, de heer Didier Reynders, nog vóór het afsluiten van het Sint-Hedwigakkoord. In het toenmalige ontwerp KB was een vork voorzien van 2,5 %.

De minister-president citeert artikel 9, § 1, vierde lid van de BFW : "Het KB heeft geen gevolg als het niet is bekrachtigd door een wet uiterlijk binnen de negen maanden, te rekenen van de bekendmaking van het betrokken decreet of ordonnantie.". Na de goedkeuring van het decreet zal er een interministeriële conferentie worden belegd van alle ministers van Financiën voor het opstellen van een ontwerp van KB, dat nadien door de Kamer van Volksvertegenwoordigers moet worden bekrachtigd.

De heer *Eric Van Rompuy* vraagt hierop of het noodzakelijk is dat een federale wet wordt goedge-

keurd opdat het decreet uitvoerbaar zou zijn. Hij citeert hiervoor uit de Memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet : 'Met het federale niveau werd afgesproken dat het een ontwerp van federale wet zou indienen waarin de wijze van verrekening van gewestelijke kortingen op algemene wijze zou worden geregeld.'. Hij leidt daaruit af dat de Franstaligen in de Kamer hun goedkeuring moeten hechten aan deze wet en, onrechtstreeks, aan het decreet.

De minister-president antwoordt dat dit op basis van de BFW strikt genomen niet noodzakelijk is. De federale regering hoeft geen KB te nemen. Als de federale overheid in een KB vastlegt – ook al is dit volgens de wet niet nodig – binnen welke marges de gewesten opcentiemen of kortingen mogen toekennen ; dan moet dit KB door een wet bekrachtigd worden binnen de hoger aangegeven termijn. Nu heeft de minister-president afgesproken met de heer Didier Reynders dat het KB er komt en dus ook de wet.

De heer *Eric Van Rompuy* betwijfelt sterk dat een partij als het FDF deze wet zal goedkeuren, maar de *minister-president* antwoordt dat dit ook niet nodig is. Het KB moet bij gewone wet bekrachtigd worden, er is geen bijzondere meerderheid vereist.

De heer Patrick Dewael herhaalt dat het KB slaat op het vastleggen van de vork. Indien het KB achteraf niet wordt bekrachtigd door een wet, is er geen KB en ook geen vork. Dit betekent ook dat de federale overheid geen beperkingen meer kan opleggen aan het bedrag aan kortingen dat de Vlaamse overheid wil toestaan. Men moet dus geen angst hebben dat de Franstaligen deze wet niet zullen goedkeuren.

De heer *Eric Van Rompuy* brengt de uitspraken van de heer Jean-Claude Van Cauwenberghe in herinnering. Als de Vlaamse regering de korting op de personenbelasting doorvoert, wenst de Waalse minister-president dat ook alle andere aspecten van het Sint-Hedwigakkoord onverkort worden uitgevoerd. De spreker betreurt de gevolgde procedure, die de Franstaligen de kans biedt om de afcentiemen nogmaals ter sprake te brengen en om er – nogmaals – een prijs voor te vragen. Volgens de heer *Eric Van Rompuy* is men immers vergeten dat de Franstaligen de bestending van het dotatiesysteem aan de Franse Gemeenschap hebben geëist in ruil voor de afcentiemen.

De minister-president onderscheidt drie delen in het Sint-Elooisakkoord. In de eerste onderhandelingsronde werden drie knelpunten geregeld. Ten

eerste, de toepassing van de BFW wat de leerlingentellingen aangaat. De Gemeenschappen werden gefinancierd op een wijze strijdig met de BFW. Daar is de wet toegepast. Ten tweede, het opgeven van het verzet van de Franstaligen tegen de afcentiemen. Ten derde, de indexering van de trekkingsrechten, iets wat al jarenlang niet meer gebeurd was en waar ook het Vlaams Gewest vragende partij was. Deze eerste onderhandelingsronde werd gevolgd door een tweede, waarin de buitenlandse handel en de landbouw aan bod kwamen, en een derde over de fiscale autonomie.

Op 15 december wordt de procedure voor de afcentiemen afgerond en zullen de afspraken van het Sint-Hedwigakkoord officieel worden vastgelegd in de notulen van het Overlegcomité, wat de juridische waarde van deze bepalingen zal doen toeneemen.

Het derde punt op de agenda van het overlegcomité van 15 december 2000 zijn de aanbevelingen van de HRF, afdeling 'Financieringsbehoeften van de overheid' betreffende de begroting 2001 in het kader van het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten en de gemeenschappen betreffende het bereiken door België van de voorwaarden vervat in het Stabiliteitspact. Ten aanzien van de heer Gilbert Bossuyt stelt de minister-president niet akkoord te kunnen gaan met deze aanbevelingen van de HRF voor het begrotingsjaar 2001 zolang de agendapunten 1 en 2 niet genotuleerd zijn. Dit is geen blijken van wantrouwen maar van kiezen voor zekerheid.

E.6. De medewerking van de federale belastingsadministratie

De heer *André Denys* wijst erop dat de medewerking van de federale belastingsadministratie nodig is voor de praktische uitvoering van de afcentiemen.

De *minister-president* erkent dit en verwijst naar de problemen rond de inning van de onroerende voorheffing. Vanuit de drang om deze belasting zelf te innen had men nagelaten een protocol af te sluiten met de federale administratie, zodat men niet over de nodige gegevensbestanden beschikte. Samenwerking met de federale administratie is dus nodig.

E.7. Differentiatie ?

In de BFW staat het principe ingeschreven dat een eventuele belastingskorting voor iedereen gelijk moet gelden. Er is dus geen differentiatie mogelijk naar gelang het inkomen of het geslacht van de begunstigde. Men zou wel een bepaalde vermindering kunnen toekennen per kind ten laste, maar de regering heeft een andere keuze gemaakt. De Vlaamse regering beschouwt deze korting niet als een instrument in het kader van een gezinspolitiek – hoewel dit mogelijk is – maar als instrument in het kader van het tewerkstellingsbeleid. Dezelfde opmerking geldt voor bestaansminimumtrekkers of gepensioneerden. Voor deze categorieën zijn andere maatregelen uitgewerkt. Het criterium voor belastingverlaging moet zijn dat het gaat over personen die belasting betalen.

E.8. Wanneer wordt de korting toegekend ?

De korting wordt verrekend op de eindbelasting, en niet op de bedrijfsvoorheffing. De bedrijfsvoorheffing staat immers niet vast en kan aanleiding geven tot terugstortingen of bijbetalingen. In de praktijk zal de korting ten vroegste eind 2001 of, meer waarschijnlijk, begin 2002 worden toegekend.

De kredieten zijn ingeschreven in de begroting 2000 en 2001 en zullen aan de federale administratie worden overgemaakt om de kortingen te kunnen verrekenen.

De heer *Eric Van Rompuy* merkt op dat in de begroting 2000 een bedrag van 3,2 en in de begroting 2001 6,4 miljard frank is opgenomen als een toelage van het Vlaams Gewest aan de federale schatkist. Dit bedrag zal pas in 2002 of zelfs nog later (toepassing van verhaaltermijnen) teruggestort worden aan de belastingplichtigen. Deze bedragen staan echter ingeschreven op de begrotingen 2000 en 2001. Zullen deze bedragen kunnen worden uitgegeven ? Men heeft nu toch nog geen zicht op de betalen bedragen. Zo niet, zijn deze kredieten overdraagbaar ? Of zal men dit bedrag niet kunnen besteden, waardoor volgend jaar het overschot op de begroting stijgt en men dit bedrag uitsluitend nog kan aanwenden voor schuldafbouw terwijl de middelen naar onderwijs hadden kunnen vloeien ?

De heer *Gilbert Bossuyt* meent dat de uitbetaling van de korting een ingewikkelde technische begrotingregeling zal vergen, maar hij gelooft wel dat deze procedure afgerond zal zijn tegen wanneer de uitbetaling moet gebeuren. Is deze procedure al rond ?

De *minister-president* antwoordt ontkennend maar wijst erop dat het nog maar december 2000 is.

De heer *Gilbert Bossuyt* herhaalt verder zijn vraag over een debat naar de hoogte van het schuldniveau en het ritme om daar toe te komen. De spreker meent dat de Vlaamse regering zichzelf te sterk beperkt in haar uitgaven.

De *minister-president* merkt wat de niet opgebruikte beleidsruimte betreft op dat het deze Vlaamse regering de eerste is die deze problematiek op de agenda van het overlegcomité plaatst. Er moet verandering komen in de procedure waarbij niet gebruikte kredieten enkel en alleen voor schuldafbouw kunnen worden aangewend. Ten tweede werd op de begroting voor 2000 een bedrag van 3,2 miljard frank ingeschreven dat moet worden overgedragen naar 2001 vandaar dat dit ontwerp voor het einde van dit jaar moet worden goedgekeurd. Het wordt dan bij de 6,4 miljard frank wordt gevoegd die hiervoor is voorzien in de begroting van 2001. Ten derde gaat het, technisch gezien, om een toelage van het Vlaams Gewest aan de federale schatkist, die dit bedrag later zal terugbetalen aan de belastingplichtige.

Er zal natuurlijk enige tijd verstrijken tussen de storting van het Vlaams Gewest in de federale schatkist en de terugstorting aan de belastingplichtigen. De *minister-president* wenst eerst het bedrag van 3,2 miljard frank als voorschot door te storten. Dit bedrag is immers het eerst vastgelegd en zal ervoor zorgen dat de eerste afcantiemen zo snel mogelijk kunnen worden toegekend. Pas dan zullen de overige 6,4 miljard frank naarmate de noodwendigheden worden doorgestort. Er zijn misschien eenvoudiger systemen denkbaar, maar hiervoor moet de BFW worden aangepast. De *minister-president* hoopt over deze doorstortingen met de minister van Financiën een protocol af te sluiten.

E.9. Hoelang blijft het decreet van kracht ?

In principe blijft het decreet voor onbepaalde duur van kracht. Voor belastingen geldt echter het annuïteitsprincipe. Dit betekent dat het parlement elk

jaar de vigerende belastingen, en de kortingen daarop, moet goedkeuren.

De heer *Eric Van Rompuy* merkt op dat de kortingen vanuit het oogpunt van het Vlaams Parlement geen belasting zijn, maar een toelage aan de federale overheid.

De *minister-president* repliceert dat het parlement elk jaar twee zaken zal moeten doen (deze twee dingen lopen in deze discussie voortdurend door elkaar) :

- via het begrotingsdecreet zal de budgettaire massa worden gereserveerd om de korting te betalen ;
- via een fiscaal decreet zal jaarlijks de hoogte van de korting moeten worden vastgelegd.

Het is dus geen eenmalige operatie.

De heren Bossuyt en Sannen vroegen hoe lang dit systeem nog in voege zal blijven, rekening houdend met eventuele wijzigingen aan de BFW. De *minister-president* verklaart dat het voorliggende decreet op een correcte wijze een bepaling van het regeerakkoord uitvoert. Als de Financieringswet gewijzigd wordt, wat hij zou toejuichen, ontstaan er andere mogelijkheden die we met beide handen zouden moeten aangrijpen. Dit ontwerp is immers geen perfecte vertaling van het regeerakkoord, maar de BFW biedt nu momenteel geen andere mogelijkheid.

F. STEMVERKLARINGEN

De heer *Eric Van Rompuy* stelt vast dat SP en Agalev betreuren dat er geen differentiatie naar inkomen mogelijk is. Zij hopen dan ook dat het bij deze ene keer blijft en dat er volgend jaar een beter instrument wordt gevonden. Nu wordt er een fiscale maatregel getroffen zonder enige differentiatie naar draagkracht of kinderlast. De heer Chris Vandenbroeke had gesteld voor een fundamentele keuze te staan : ofwel een belastingkorting van 0,5 percent, ofwel een substantiële koopkrachtverhoging voor 150.000 leerkrachten. De spreker stelt echter vast dat men voor het eerste kiest, een paars-groen toetje van 2.500 frank.

De heer *Eric Van Rompuy* verklaart dan ook namens zijn fractie dat de fractie dit decreet niet zal goedkeuren omdat het sociaal onrechtvaardig is. Bovendien gaat zijn partij uit van een andere optie,

namelijk de herfinanciering van het onderwijs. Uit de reacties van de heer Chris Vandenbroeke en de heer Ludo Sannen meent hij te kunnen afleiden dat ook zij niet echt enthousiast zijn over de keuze die de regering maakt.

De heer *Stefaan Platteau* vindt dat de heer Eric Van Rompuy steeds weer pogingen doet om de coalitiepartners tegen elkaar op te zetten. De heer *Eric Van Rompuy* repliceert dat hij gewoon zijn plicht doet als oppositielid, namelijk het formuleren van alternatieven voor de keuzes die de regering maakt. De belastingkorting heeft geen maatschappelijke of economische relevantie, maar is een fiscaal-electoraal geschenk.

De heer *Ludo Sannen* wenst enkel te reageren op uitspraken van de minister-president. Hij (de minister-president) blijft trouw aan de oorspronkelijke filosofie, namelijk het bestrijden van de werkloosheidsval; hij toont aan dat de gewenste selectiviteit niet kan worden doorgevoerd, tenzij in zeer beperkte mate door het toekennen van een forfaitair bedrag; hij heeft aangekondigd het debat opnieuw te willen voeren wanneer hiervoor ruimte is; en hij heeft er terecht op gewezen dat het decreet in elk geval moet worden goedgekeurd ten einde de vastgelegde bedragen te kunnen aanwenden. Hopelijk maakt het Sint-Hedwigakkoord een bijsturing mogelijk, maar vanuit een louter functioneel standpunt is dit geen slecht decreet.

G. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1

Over dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 1 wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 2

De heer *Joachim Coens* vraagt waarom personen die niet als ten laste worden beschouwd overeenkomstig artikel 136 van het WIB van de korting verstoken blijven?

De *minister-president* verwijst hiervoor naar artikel 136 van het WIB (grens van 60.000 frank netto-in-

komsten voor verwanten die onder hetzelfde dak wonen).

Op dit artikel worden 2 amendementen (*Parl. St. VI. P.*, 2000-01, nr. 489/2) ingediend door de heren *Joachim Coens* en *Eric Van Rompuy* die ertoe strekken om:

(amendement nr. 1) in § 1 de woorden "en die niet als ten laste wordt aangemerkt overeenkomstig artikel 136 van datzelfde wetboek" te schrappen,

en

(amendement nr. 2) aan § 1 de volgende zin toe te voegen: "De korting van 2.500 frank wordt verhoogd met 500 frank per persoon ten laste".

De heer *Joachim Coens* licht beide amendementen toe als volgt. Volgens de minister-president is het technisch mogelijk om een differentiatie te maken naargelang de gezinslast. De regering kiest ervoor om dit niet te doen, in tegenstelling tot de indieners van de amendementen. De heer *Eric Van Rompuy* voegt eraan toe dat korting toch te weinig is om de oorspronkelijke bedoeling van de afcentiemen – het bestrijden van de werkloosheidsval – te vervullen.

De *minister-president* vraagt de verwerping van beide amendementen. De regering heeft voor een andere optie (tewerkstellingsbeleid) gekozen. Bovendien zou het tot een meeruitgave leiden, waardoor de financiering van andere essentiële beleidsdomeinen gevaar zou lopen. 2.500 frank per persoon is op zich niet voldoende om de werkloosheidsval tegen te gaan, maar wel in combinatie met de andere maatregelen die de Vlaamse regering (zoals bijvoorbeeld inzake kinderopvang) en de federale regering hiervoor hebben genomen. De heer *André Denys* merkt op dat de indieners nalaten aan te geven welke budgettaire impact hun amendementen hebben.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 5.

Het ongewijzigde artikel 2 wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 3

Over dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 3 wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

Door de Commissie wordt unaniem met 12 stemmen beslist dat er geen reflectietijd en reflectienota's zullen zijn (overeenkomstig artikel 56, punt 3 van het reglement).

Het ongewijzigde ontwerp van decreet houdende toekenning van een korting op de personenbelasting wordt aangenomen met 7 stemmen bij 5 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

André DENYS

Marc VAN DEN ABEELEN
